

Informerende brief:
Onderwerp Tussentijdse evaluatie Actieplan wegverkeerslawaa
Steller W. de Boer

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 86 74 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk 5506456

Datum 02-03-2016 Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

In juni 2013 hebben wij het 'Actieplan wegverkeerslawaa*i* 2013-2018 gemeente Groningen' vastgesteld en ingediend bij de Minister van Infrastructuur en Milieu. In het Actieplan is vastgelegd om eind 2015 te evalueren of de uitvoering van de maatregelen op koers ligt.

Deze tussentijdse evaluatie gaat hierbij. Het is niet mogelijk om nu al een beeld te geven van het effect van de maatregelen. Dit inzicht kunnen wij pas bieden met de nieuwe geluidkaarten die wij - op basis van de Wet Milieubeheer - in 2017 moeten maken. Hierbij zullen wij op basis van actuele verkeerscijfers en omgevingsfactoren (zoals stille wegdekken) in beeld brengen hoeveel Stadgers (ernstige) hinder ervaren door wegverkeerslawaa*i* en/of hierdoor last hebben van slaapverstoring. Op basis hiervan moeten wij in 2018 een nieuw (of iets bijgesteld) Actieplan vaststellen en indienen bij de Minister.

Samenvatting

In Groningen staan bijna 4.000 woningen bloot aan een geluidbelasting van 65 dB of hoger vanwege wegverkeerslawaa*i*. Deze woningen liggen aan 47 drukke gemeentelijke wegen. Uit oogpunt van gezondheid krijgen deze hoogbelaste woningen een score van 'onvoldoende' of 'ruim onvoldoende'. In het Actieplan staan per weg/wegvak maatregelen om de situatie bij deze woningen waar mogelijk te verbeteren. Het Actieplan werkt via drie sporen: spoor 1). verkeersmaatregelen, spoor 2). stil asfalt en spoor 3). toepassing saneringsregeling van de Wet geluidhinder.

Spoor 1 (i.c. invoering 30 km/uur) is in voorbereiding voor twee wegen. In combinatie met groot wegonderhoud is spoor 2 (stil asfalt) uitgevoerd of in voorbereiding voor 13 wegen. In het kader van spoor 3 hebben wij subsidies aangevraagd en (voorlopig) gekregen van bijna € 1,8 mln. voor 'saneringswoningen' aan 21 wegen/wegvakken (vaak in combinatie met spoor 1 of spoor 2). Hiermee is van de beleidsopgave ruim 50% uitgevoerd, in uitvoering of voorbereiding. Samenvattend kunnen we vaststellen dat de uitvoering van het Actieplan goed op koers ligt. Zie hiervoor het onderstaande overzicht.

criterium	Tussentijdse evaluatie uitvoering Actieplan wegverkeerslawaaï	Score
Rechtmatigheid	Wij hebben 227 formele besluiten genomen of voorbereid voor de Minister. Dit heeft in zes gevallen (= 3%) geleid tot een juridische procedure. In alle gevallen is het bezwaar of beroep ingetrokken of niet ontvankelijk of ongegrond verklaard.	Goed
Doeltreffendheid	Er zijn maatregelen nodig voor 3.981 hoogbelaste woningen. Inmiddels zijn voor 2.169 hoogbelaste woningen (= 54%) maatregelen uitgevoerd, in uitvoering of voorbereiding.	Goed
	Alle subsidieaanvragen - die aan strikte eisen moeten voldoen - zijn (voorlopig) gehonoreerd. In Groningen staan 2.434 woningen op de saneringslijst van de Wet geluidhinder. Voor 1.784 'saneringswoningen' (= 73%) zijn maatregelen in uitvoering of voorbereiding.	
Doelmatigheid	Wij hebben een nieuwe werkwijze en aanpak ingevoerd om te waarborgen, dat projecten binnen de beschikbare subsidies worden gerealiseerd. Mede hierdoor legt de uitvoering van het Actieplan geen beslag op gemeentelijk budget.	Goed

Voor de nadere onderbouwing hiervan verwijzen wij graag naar het bijgevoegde evaluatieverslag.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink

Tussentijdse evaluatie uitvoering

**Actieplan wegverkeerslawaaï
2013 - 2018**

Burgemeester en Wethouders van de gemeente Groningen

Nummer: 5506459

Datum: 1 maart 2016

Inhoudsopgave

- I. *Samenvatting*
- II. *Hoofdlijnen Actieplan wegverkeerslawaaï 2013-2018 gemeente Groningen*
- III. *Stand van zaken uitvoering Actieplan wegverkeerslawaaï*
- IV. *Inzet saneringsregeling Wet geluidhinder*
- V. *Onderzoek naar en noodzaak van extra gevelisolatie*
- VI. *Nieuwe aanpak BSV-projecten: maximale uitbesteding op basis van prestatie-inkoop*
- VII. *Gemeente verantwoordelijk voor rechtmatige uitvoering van saneringsregeling Wet geluidhinder*

I. Samenvatting

In Groningen staan bijna 4.000 woningen bloot aan een geluidbelasting van 65 dB of hoger vanwege wegverkeerslawaaï. Deze woningen liggen aan 47 drukke gemeentelijke wegen. Uit oogpunt van gezondheid krijgen deze woningen een score van 'onvoldoende' of 'ruim onvoldoende'. In het Actieplan zijn per weg/wegvak maatregelen vastgelegd om de situatie bij de hoogbelaste woningen waar mogelijk te verbeteren.

Het Actieplan werkt via drie sporen: verkeersmaatregelen, stil asfalt en toepassing saneringsregeling van de Wet geluidhinder.

Spoor 1 (i.c. invoering 30 km/uur) is in voorbereiding voor twee projecten/wegen.

In combinatie met groot wegonderhoud is spoor 2 (stil asfalt) uitgevoerd of in voorbereiding voor 15 wegen.

In het kader van spoor 3 zijn subsidies aangevraagd en (voorlopig) toegezegd van bijna € 1,8 mln. voor 'saneringswoningen' aan 21 wegen/wegvakken (vaak in combinatie met spoor 1 of spoor 2).

Hiermee is van de voorgenomen maatregelen in het Actieplan inmiddels ruim 50% uitgevoerd, in uitvoering of voorbereiding. Samenvattend kunnen we vaststellen dat de uitvoering van het Actieplan goed op koers ligt. Zie hiervoor het onderstaande overzicht.

criterium	Tussentijdse evaluatie uitvoering Actieplan wegverkeerslawaaï	Score
Rechtmatigheid	Wij hebben 227 formele besluiten genomen of voorbereid voor de Minister. Dit heeft in zes gevallen (= 3%) geleid tot een juridische procedure. In alle gevallen is het bezwaar of beroep ingetrokken of niet ontvankelijk of ongegrond verklaard.	Goed
Doeltreffendheid	Er zijn maatregelen nodig voor 3.981 hoogbelaste woningen. Inmiddels zijn voor 2.169 hoogbelaste woningen (= 54%) maatregelen uitgevoerd, in uitvoering of voorbereiding.	Goed
	Alle subsidieaanvragen - die aan strikte eisen moeten voldoen - zijn (voorlopig) gehonoreerd.	
	In Groningen staan 2.434 woningen op de saneringslijst van de Wet geluidhinder. Voor 1.784 'saneringswoningen' (= 73%) zijn maatregelen in uitvoering of voorbereiding.	
Doelmatigheid	Wij hebben een nieuwe werkwijze en aanpak ingevoerd om te waarborgen, dat projecten binnen de beschikbare subsidies worden gerealiseerd. Mede hierdoor legt de uitvoering van het Actieplan geen beslag op gemeentelijk budget.	Goed

II. Hoofdpijnen Actieplan wegverkeerslawaai 2013-2018 gemeente Groningen

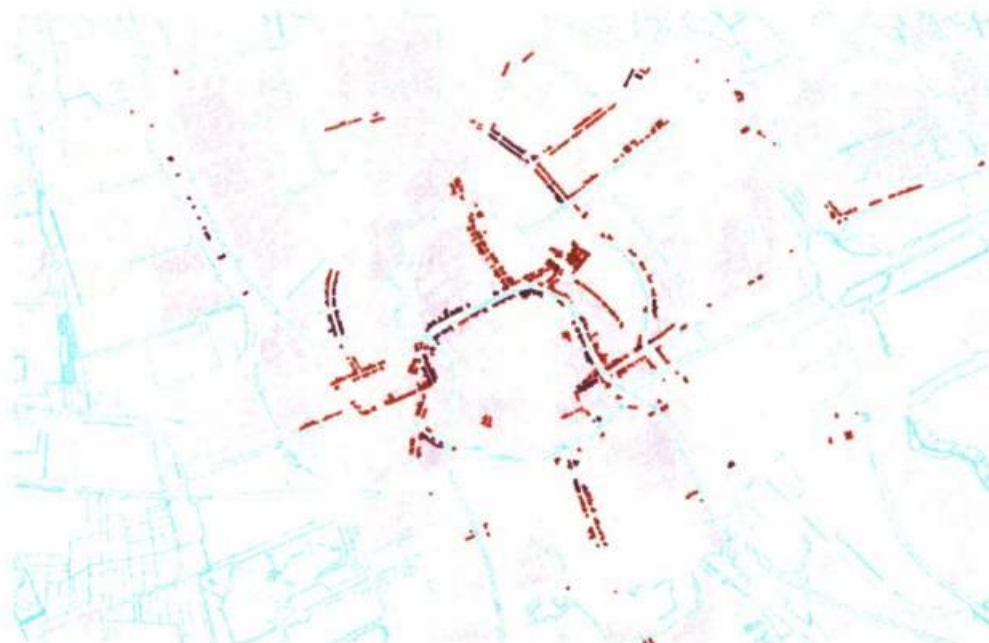
Wegverkeerslawaai is de belangrijkste milieufactor die de tevredenheid over de woonomgeving bepaalt. Bij langdurige blootstelling kan verkeerslawaai nadelige effecten hebben op de volksgezondheid. In Groningen staan bijna 4.000 woningen (= 4,3%) bloot aan een geluidbelasting door wegverkeerslawaai van 65 dB of hoger, waarvan 925 (= 1%) aan een geluidbelasting van 68-72 dB. Volgens de Gezondheid Effect Screening (GES-methode) krijgen deze woningen uit oogpunt van gezondheid een score van 'onvoldoende' respectievelijk 'ruim onvoldoende'. Daarom heeft het Actieplan als hoofddoel om de situatie bij woningen met een gevelbelasting ≥ 65 dB waar mogelijk te verbeteren. Wegverkeerslawaai geldt echter bij uitstek als een oud en hardnekkig milieuprobleem. Makkelijke oplossingen liggen om technische, verkeerskundige of financiële redenen niet binnen handbereik. De aanpak van wegverkeerslawaai vergt daarom een lange adem en brede inzet. Om het op termijn 'stiller te krijgen' is het zaak om stelselmatig kansen te benutten om het wegverkeerslawaai te beperken door 'werk met werk te maken'. Daarom heeft het Actieplan een looptijd van 5 tot 10 jaar.

Het Actieplan werkt via drie sporen aan het verminderen van (de blootstelling aan) wegverkeerslawaai:

- spoor 1: verkeersmaatregelen
- spoor 2: stil asfalt en
- spoor 3: toepassing saneringsregeling van de Wet geluidhinder

In het Actieplan is voor de 47 wegen/wegvakken met hoogbelaste woningen uitgewerkt via welke spoor of sporen wij de situatie bij de circa 4.000 woningen ≥ 65 dB willen verbeteren.

Woningen met een geluidbelasting van 65-67 dB (rood) en 68-72 dB (paars)

III. Stand van zaken uitvoering Actieplan wegverkeerslawaai

Tabel 1 geeft aan hoever we zijn met de uitvoering van de voorgenomen maatregelen.

Stand van zaken uitvoering Actieplan wegverkeerslawaai

Tabel 1	Aantal wegvakken met woningen ≥ 65 dB	Aantal hoogbelaste woningen ≥ 65 dB		Toelichting
Algemeen			<i>in %</i>	
Beleidsopgave	47	3.981		Van de voorgenomen maatregelen is ruim 50% in uitvoering of voorbereiding.
Uitgevoerd, in uitvoering of in voorbereiding	21 = 45%	2.169 = 54%	ruim 50%	
Via welk spoor?			<i>in %</i>	
Spoor 1: Verkeersmaatregelen	2	136	6%	Bloemstraat en deel Hoendiep/Kerkstraat worden 30 km/uur-straten.
Spoor 2: stil asfalt	13	1.463	68%	Zie hieronder voor een overzicht van de 13 wegen **).
Spoor 3: onderzoek gevelisolatie en zo nodig extra isolatie	6 ^{*)}	570 ^{*)}	26%	Dit spoor wordt nader toegelicht in tabel 2.
Totaal	21	2.169	100%	

***)** Spoor 3 wordt vaak uitgevoerd in combinatie met spoor 1 of spoor 2. Om dubbel telling te voorkomen, zijn hier geen wegen/woningen meegeteld die reeds bij spoor 1 of spoor 2 zijn meegenomen.

****)** **Wegen/wegvakken die in 2013-2016 zijn of zullen worden voorzien van stil asfalt:** Petrus Campersingel/SS Rosensteinlaan (deels), Kraneweg, Hereweg (deels), Hoendiep (deels), Zuiderpark, Rijksweg (deels), Paterswoldseweg (deels), Oostersingel, Van Iddekingeweg (deels), Verlengde Hereweg (deels), Diepenring (deels), Prinsesseweg en Noorderstationsstraat.

Een wegdek van stil asfalt levert een geluidreductie op van 2 à 3 dB (gemiddeld over de gehele levensduur van het wegdek). Het effect hiervan is goed merkbaar. Ter vergelijking: qua verkeerslawaai komt een geluidreductie van 3 dB overeen met een halvering van de verkeersintensiteit.

IV. Inzet saneringsregeling Wet geluidhinder (spoor 3)

Tabel 2 geeft een overzicht van de mate waarin wij gebruik maken van de sanerings- c.q. subsidieregeling van de Wet geluidhinder. Deze regeling wordt namens de Minister van IenM uitgevoerd door het Bureau Sanering Verkeerslawaaai (BSV). Daarom wordt hier kortheidshalve gesproken over BSV-projecten.

Voor een goed begrip van tabel 2 gaan we eerst kort in op de hoofdlijnen van deze saneringsregeling, ofwel BSV-projecten:

1. De regeling geldt alleen voor woningen die op de saneringslijst van de Wet geluidhinder staan. Dit betreft woningen die in 1986 blootstonden aan een hoge geluidbelasting door verkeerslawaaai. De wetgever gaat ervan uit, dat woningen na 1986 conform de Wet geluidhinder reeds bij nieuw- of verbouw zijn voorzien van voldoende gevelisolatie om te voldoen aan de binnennorm van 33 dB voor nieuwbouwwoningen.
2. Op grond van de Wet geluidhinder hebben gemeenten de taak om bij de Minister projectvoorstellen en saneringsprogramma's in te dienen voor 'saneringswoningen'. Bewoners/eigenaren kunnen hiervoor niet zelf een subsidieverzoek indienen. Alleen gemeenten kunnen dit. In het Actieplan is vastgelegd wat onze inzet hierbij is.
3. De saneringsregeling is in 1986 in werking getreden. Toch staan er anno 2016 nog ruim 250.000 woningen op de landelijke saneringslijst, terwijl het rijksbudget hiervoor onder druk staat. Daarom heeft de regeling bij uitstek een 'sober en doelmatig' karakter en moeten subsidieaanvragen aan strikte inhoudelijke en procedurele voorwaarden voldoen.
4. Bij subsidieaanvragen moet (uit oogpunt van doelmatigheid) primair worden bekeken of de geluidbelasting kan worden beperkt met bronmaatregelen, zoals stil asfalt of invoering 30 km/uur. Daarnaast verstrekt de regeling subsidie voor onderzoek naar de geluidbelasting in 'saneringswoningen' én voor extra gevelisolatie in geval de geluidbelasting in de woning hoger is dan de wettelijke binnennorm van 43 dB voor bestaande woningen.
5. Wij hebben de afgelopen jaren voor 21 projecten (voor in totaal 1.784 'saneringswoningen') een project- en subsidieverzoek ingediend bij BSV. Al deze aanvragen zijn (voorlopig) gehonoreerd. Dit betekent in principe dat de betrokken 'saneringswoningen' in aanmerking komen voor een gratis onderzoek naar de geluidbelasting binnenshuis. Alleen als de geluidbelasting in een woning hoger is dan de norm van 43 dB, komt die woning in aanmerking voor extra gevelisolatie op kosten van het Rijk. Uit de onderzoeksresultaten tot nu toe blijkt, dat dit maar bij weinig 'saneringswoningen' het geval is (zie tabel 3).

Subsidies voor bronmaatregelen, voor onderzoek en zonodig voor gevelisolatie (= spoor 3)

Tabel 2	BSV-projecten	Aantal 'saneringswoningen'	Toelichting
Aantal 'saneringswoningen'	n.v.t.	2.434	
Alle aanvragen zijn (voorlopig) gehonoreerd	21 projecten	1.784	Dit is 73% van het totale aantal 'saneringswoningen' in Groningen.
Toegekende subsidies voor aanpak 'saneringswoningen': primair voor spoor 1 of 2, voor gevelonderzoek en zo nodig voor extra gevelisolatie			
Subsidietitel	Subsidie-bedragen	Aanpak 'saneringswoningen'	
Spoor 1: invoering 30 km/uur	€ 167.750,=	68 *)	Dit betreft de Bloemstraat en deel Hoendiep/Kerkstraat in Hoogkerk.
Spoor 2: Stil asfalt	€ 172.180,=	1.032 **)	
Onderzoek per woning of geluidbelasting in woning > 43 dB	€ 485.313,=	684 **)	Zie toelichting over nieuwe aanpak BSV-projecten.
Voorlopige subsidie voor extra gevelisolatie als geluidbelasting in woning > 43 dB	€ 956.928,=	PM	Het definitieve subsidiebedrag kan lager of hoger uitvallen al naar gelang meer of minder woningen voldoen aan de binnennorm van 43 dB.
Totalen	€ 1.782.171,=	1.784	

*) Deze subsidies worden toegekend op basis van en/of voor het aantal woningen dat op de saneringslijst staat. Daarom is in deze tabel alleen het aantal 'saneringswoningen' vermeld. Maar het voordeel van bronmaatregelen is, dat hiervan ook de andere woningen aan de betrokken weg profiteren. Deze andere (hoogbelaste) woningen, die geen 'saneringswoning' zijn, zijn wel meegeteld in tabel 1.

**) Om dubbeltelling te voorkomen, staan hier alleen de saneringswoningen die niet zijn meegeteld bij de stil asfalt projecten.

V. Onderzoek naar en noodzaak van extra gevelisolatie

De saneringsregeling van de Wet geluidhinder bestaat al sinds 1986. In de jaren '90 zijn (in provinciaal en/of in ISV-verband) al veel 'saneringswoningen' onderzocht en zo nodig van extra gevelisolatie voorzien. Hierbij is toen het gros van de zgn. A-lijst woningen (met een relatief hoge gevelbelasting) afgewikkeld. De resterende saneringsvoorraad in Groningen (van 2.434 woningen) bestaat voor het leeuwendeel uit zgn. B-lijst woningen met een wat minder hoge gevelbelasting (en voormalige 'weigeraars' die opnieuw de kans krijgen om mee te doen aan een saneringsproject). Hier komt bij dat de geluidbelasting op 'saneringswoningen' sinds het peiljaar 1986 vaak (iets) lager is geworden. Bovendien hebben veel eigenaren in de loop der jaren zelf al geluidbeperkende maatregelen aangebracht, zoals dubbel glas. Let wel: de saneringsregeling biedt geen ruimte om maatregelen met terugwerkende kracht te subsidiëren.

Door deze factoren blijkt het gros van de onderzochte 'saneringswoningen' reeds te voldoen aan de wettelijke norm van 43 dB (binnenshuis). Dit betekent, dat er nog maar weinig woningen in aanmerking komen voor extra gevelisolatie op kosten van het Rijk. Zie hiervoor tabel 3.

Weinig 'saneringswoningen' komen in aanmerking voor maatregelen

Tabel 3	Aantal saneringswoningen	Extra isolatie nodig bij:	Toelichting
Gevelonderzoek voltooid	213	19 woningen = 8,9%	Het gros van de woningen blijkt te voldoen aan de wettelijk norm van 43 dB. Deze woningen komen niet in aanmerking voor extra gevelisolatie op kosten van het Rijk.
Onderzoek in uitvoering	905	PM	De verwachting is dat ook van deze woningen er uiteindelijk maar weinig in aanmerking zullen komen voor extra gevelisolatie.
Voorlopige subsidietoekenning binnen, maar eerst nog procedure nodig voor opstarten onderzoek	598	PM	
Invoering 30 km/uur	68	n.v.t.	Bij invoering 30 km/uur is geen gevelonderzoek meer nodig.
Totaal	1.784	PM	

VI. Nieuwe aanpak BSV-projecten: maximale uitbesteding op basis van prestatie-inkoop

Zoals gezegd wordt de sanerings- en subsidieregeling van de Wet geluidhinder (spoor 3) uitgevoerd door het Bureau Sanering Verkeerslawaaï. Vandaar dat hier korthedshalve wordt gesproken over BSV-projecten.

In het verleden zijn bij de uitvoering van BSV-projecten de kosten (aanzienlijk) hoger uitgevallen dan de beschikbare BSV-subsidie. Hierdoor kwam achteraf een deel van de projectkosten voor rekening van de gemeente. Om dergelijke kostenoverschrijdingen bij lopende en op stapel staande BSV-projecten te voorkomen, hebben wij in 2014 een nieuwe aanpak ingevoerd voor de realisatie van BSV-projecten. Met deze nieuwe aanpak bouwen wij vooraf maximale waarborgen in om BSV-projecten op een kosteneffectieve manier te realiseren om daarmee kostenoverschrijdingen en/of financiële risico's voor de gemeente te voorkomen. Onze nieuwe aanpak gaat uit van een maximale uitbesteding van BSV-projecten op basis van prestatie-inkoop. Hierbij krijgt de opdrachtnemer van BSV-projecten de maximale ruimte maar neemt hij óók de verantwoordelijkheid op zich om het project te realiseren conform de eisen van BSV én binnen de beschikbare BSV-subsidie.

Om ervaring op te doen met de nieuwe aanpak, is hiervoor eind 2014 een pilotproject van start gegaan. Deze pilot verloopt volgens plan. Op basis van deze positieve ervaring hebben wij onlangs middels een aanbestedingsprocedure acht nieuwe BSV-projecten (voor in totaal 734 'saneringswoningen') in de markt gezet. De lopende opdrachten worden uitgevoerd door kleine, gespecialiseerde bureaus uit de stad of regio, die BSV-projecten - binnen de gestelde randvoorwaarden - willen en kunnen uitvoeren.

Onze nieuwe aanpak geldt ook voor het uitvoeren van 'timmerwerk' aan woningen die in aanmerking komen voor extra gevelisolatie. Dit betekent onder meer, dat wij geen 'plus' zetten op de sanerings- c.q. subsidieregeling. Weliswaar proberen wij maximaal gebruik te maken van de subsidieregeling voor het aanbrengen van extra geluidbeperkende maatregelen. Maar als blijkt dat bepaalde maatregelen volgens BSV niet subsidiabel zijn, dan conformeren wij ons hieraan. Het is dan vervolgens aan de eigenaar om wel/geen gebruik te maken van het aanbod van maatregelen op kosten van het Rijk.

VII. Gemeente verantwoordelijk voor rechtmatige uitvoering van saneringsregeling Wet geluidhinder

Bij de uitvoering van de sanerings- en subsidieregeling van de Wet geluidhinder (kortweg BSV-projecten) moeten diverse formele besluiten worden genomen. Zo moeten wij per woning een besluit nemen of deze wel/niet in aanmerking komt voor geluidbeperkende maatregelen en vervolgens over het schrappen van woningen van de saneringslijst. Tevens moet de Minister per project een besluit nemen over de maximaal toelaatbare geluidbelasting op de gevels van de betrokken 'saneringswoningen'. De gemeente moet zorgdragen voor de voorbereiding van deze besluiten.

Deze formele besluiten staan open voor rechtsbescherming.

In tabel 4 staat een overzicht van de besluiten die wij of de Minister hebben genomen op basis van de Wet geluidhinder c.q. het Besluit geluidhinder of anderszins met betrekking tot BSV-projecten.

Juridische procedures bij uitvoering saneringsregeling Wet geluidhinder (spoor 3)

Tabel 4	Aantal besluiten	Aantal juridische procedures	Afloop
Besluiten van de Minister die door ons zijn voorbereid	14	4	In alle gevallen is het bezwaar niet ontvankelijk of ongegrond verklaard. In één geval is de procedure doorgezet tot de Raad van State. Deze heeft het beroep niet ontvankelijk verklaard.
Besluiten van ons college of woningen wel/niet in aanmerking komen voor maatregelen	213	2	In één geval is het bezwaar ingetrokken. In het andere geval is het bezwaar ongegrond verklaard.
Totaal	227	6 (= 3%)	